

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 71 0 К 209349 17 Квлз
Бања Лука, 06.7.2017. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Весне Антонић, као предсједника вијећа, др Вељка Икановића, Обрена Бужанина, Драгомира Миљевића и Горане Микеш, као чланова вијећа, уз учешће записничара Софије Рибић, у кривичном предмету осуђеног Н.Р., због продуженог кривичног дјела проневјере из члана 348. став 1. Кривичног закона Републике Српске, одлучујући о захтјеву за заштиту законитости окружног јавног тужиоца из Бање Луке, поднесеном против правноснажне пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 71 0 К 209349 16 Кж од 26.01.2017. године, у сједници вијећа одржаној дана 06.7.2017. године, донио је

ПРЕСУДУ

Утврђује се да је захтјев за заштиту законитости основан и да је правноснажном пресудом Основног суда у Бањој Луци број 71 0 К 209349 15 Кпс од 18.5.2015. године повријеђен кривични закон у корист осуђеног Н.Р. у одредби члана 94. став 1. и 2. Кривичног закона Републике Српске.

Образложење

Правноснажном пресудом Основног суда у Бањој Луци број 71 0 К 209349 15 Кпс од 18.5.2015. године, која је потврђена пресудом Окружног суда у Бањој Луци број 71 0 К 209349 16 Кж од 26.01.2017. године, оглашен је кривим осуђени Н.Р., због продуженог кривичног дјела проневјере из члана 348. став 1. Кривичног закона Републике Српске (у даљем тексту: КЗ РС), за које му је изречена условна осуда, утврђена казна затвора од шест мјесеци и одређено да се она неће извршити ако у року од једне године и шест мјесеци не почини ново кривично дјело, обавезан је на плаћање паушала, а оштећени са имовинскоправним захтјевом упућен на парницу.

Против ове првоснажне пресуде окружни јавни тужилац у Бањој Луци поднио је захтјев за заштиту законитости због повреде кривичног закона из члана 94. став 1. и 2. КЗ РС и предложио да се повреда почињена у корист осуђеног утврди.

Одговор на захтјев није поднесен.

Овај суд је у сједници вијећа размотрио списе кривичног предмета и оцијенивши наводе захтјева нашао:

Захтјев за заштиту законитости је основан.

У захтјеву за заштиту законитости се наводи да је оптужени првостепеном пресудом Основног суда у Бањој Луци бр. 71 0 К 209349 15 Кпс од 18.05.2015. године оглашен кривим за продужено кривично дјело проневјере из члана 348. став 1. КЗРС, за које му је изречена условна осуда, утврђена казна затвора од шест мјесеци и одређено да се она неће извршити ако у року од једне године и шест мјесеци не почини ново кривично дјело, обавезан је на плаћање паушала, а оштећени са имовинскоправним захтјевом упућен на парницу. Окружни јавни тужилац је против ове пресуде изјавио жалбу због повреде кривичног закона коју види у томе што је суд пропустио да од оптуженог одузме имовинску корист прибављену кривичним дјелом. Окружни суд у Бањој Луци је пресудом бр. 71 0 К 209349 16 Кж од 26.01.2017. године ову жалбу тужиоца одбио и првостепену пресуду потврдио.

Тужилац сматра да су нижестепени судови били дужни да од оптуженог одузму имовинску корист у износу од 3.652,92 КМ јер је она утврђена изреком пресуде као обиљежје кривичног дјела. У том смислу, наводи се у захтјеву, тужилац је и ставио приједлог, који и није обавезан (полемишући са другостепеном пресудом у ком дијелу приједлога за издавање казног налога треба да се стави приједлог) да би суд поступио сходно одредби члана 94. став 1. и 2. КЗ РС. Овај пропуст првостепеног суда није отклонио по жалби ни другостепени суд, а што је био дужан да исправи грешку по правилној примјени кривичног закона. Таквим поступањем нижестепени судови су, по мишљењу тужиоца у цитираној одредби повриједили кривични закон у корист оптуженог.

Овдје је потребно прво нагласити да мјера одузимања имовинске користи није ни казна ни мјера безбједности. Она је нешто између, мјера *sui generis*, и нешто што суд примјењује по службеној дужности. Пошто није казна, она и нема пунитивни већ ресторативни карактер успостављања имовинскоправног стања које је нарушено кривичним дјелом. Овом мјером спречава се богаћење извршењем кривичног дјела, а уједно се настоји успоставити имовинско стање које је постојало прије извршења кривичног дјела. Ова мјера није личног карактера јер не садржи осуду, нити је уперена према учиниоцу кривичног дјела. Она је уперена према сваком оном ко држи имовинску корист која је остварена кривичним дјелом. Имовинска корист се одузима од извршиоца кривичног дјела или саучесника, али и од трећег лица без обзира на правни основ стицања.

Општи принцип да учинилац кривичног дјела не може задржати имовинску корист остварену извршеним кривичним дјелом и да се та корист мора одузети прихватило је и наше кривично право. Кривични закон Републике Српске у члану 94. став 1. изричито прописује да нико не може задржати имовинску корист прибављену кривичним дјелом и да ће се та корист одузети судском одлуком којом је утврђено извршење кривичног дјела (став 2. тог члана). Да би се ова имовинска корист одузела није потребан захтјев, приједлог нити иницијатива надлежног тужиоца или неког другог процесног субјекта јер суд имовинску корист одузима по службеној дужности (члан 386. став 1. ЗКП РС).

Зато када суд утврди да је кривичним дјелом прибављена имовинска корист у одређеној висини, а то је увијек кад тај износ представља елемент бића кривичног дјела из изреке пресуде, као што је то у конкретном случају, а није постављен имовинскоправни захтјев у тој висини или се о њему у тој фази поступка не може одлучити, суд је дужан ту корист одузети. Овако ће суд поступити по службеној дужности јер му за то није потребан приједлог или иницијатива тужиоца, у било којој форми или у било ком дијелу неког оптужног акта.

Стога су нижестепени судови погријешили кад су пропустили да пресудом од оптуженог одузму имовинску корист из изреке пресуде која је прибављена кривичним дјелом.

Поступајући на овај начин нижестепени судови нису примијенили закон који су били дужни примијенити, чиме су правноснажном пресудом у корист осуђеног учили повреду кривичног закона из члана 94. став 1. и 2. КЗ РС.

Због наведених разлога Врховни суд је и одлучио као у изреци пресуде у смислу одредбе члана 356. став 2. ЗКП РС, не дирајући у правноснажну пресуду.

Записничар
Софија Рибич

Предсједник вијећа
Весна Антонић

Тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић